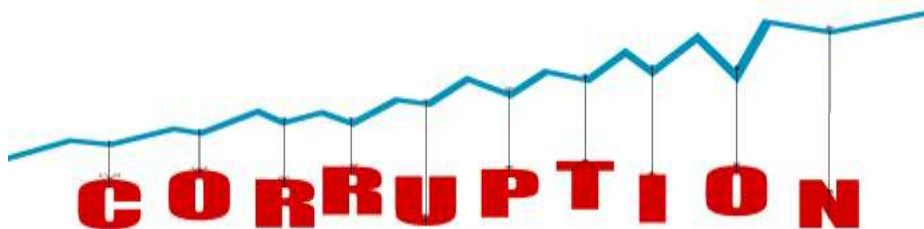

GLOBALNI INDEKS PERCEPCIJE KORUPCIJE (CPI) 2023

objavljen 30. januara 2024.

www.transparentnost.org.rs
www.transparency.org/cpi

Indeks percepcije korupcije **CPI 2023**

Globalni (180 država/teritorija)
agregatni Indeks (do 13 različitih izvora podataka)
koji meri opažanje (eksperata/poslovnih ljudi)
korupcije („zloupotreba javnih ovlašćenja za privatnu korist“)
u javnom sektoru (državni funkcioneri i javni službenici)

Indeks percepcije korupcije **CPI 2023**

- CPI je istraživanje koje se odvija iz godine u godinu i pruža podatke koji se mogu kontinuirano pratiti. CPI 2023 je 28. po redu.
- **Minimum 3 istraživanja po zemlji/teritoriji da bi bila rangirana**
- Istraživanja moraju biti objavljena u prethodna 24 meseca
- **Zemlje se boduju na skali od 100 (veoma 'čiste') do 0 (veoma korumpirane)**
- **Ispituje se percepcija (opažanje), a ne nužno učinak u borbi protiv korupcije, kvalitet propisa, namere ili potencijal za borbu protiv korupcije** (npr. broj prijavljenih slučajeva, broj osuda, broj tekstova u medijima na ovu temu, usvojeni zakoni, najave političara i slično)

Mogućnost poređenja

- **Za dugoročna poređenja je ocena zemlje relevantnija od njenog mesta na tabeli** (broj država/teritorija koje su uključene se menja).
- Promene indeksa kod pojedinih država/teritorija **moгу biti rezultat promene uzorka** – istraživanja koja su uzeta u obzir pri sačinjavanju indeksa
- **Aktuelni skor CPI je u potpunosti moguće porediti sa rezultatima počev od CPI 2012 (ocena zemlje/teritorije).** Usled metodoloških promena iz 2012, mogućnost poređenja sadašnjeg CPI sa rezultatima iz ranijih godina (pre CPI 2012 godine) je ograničena: može se porediti mesto na listi (uzimajući u obzir promene broja zemalja u uzorku i kretanje drugih zemalja) ili vršiti poređenje rezultata po pojednim istraživanjima; nije metodološki ispravno množiti ocenu iz godina pre 2012. sa 10 ili deliti sadašnji skor sa 10! Poređenja sa ranijim godinama treba uzeti sa rezervom i zbog toga što je povećan broj izvora, što je uticalo na način izračunavanja ocena.

Izvori podataka

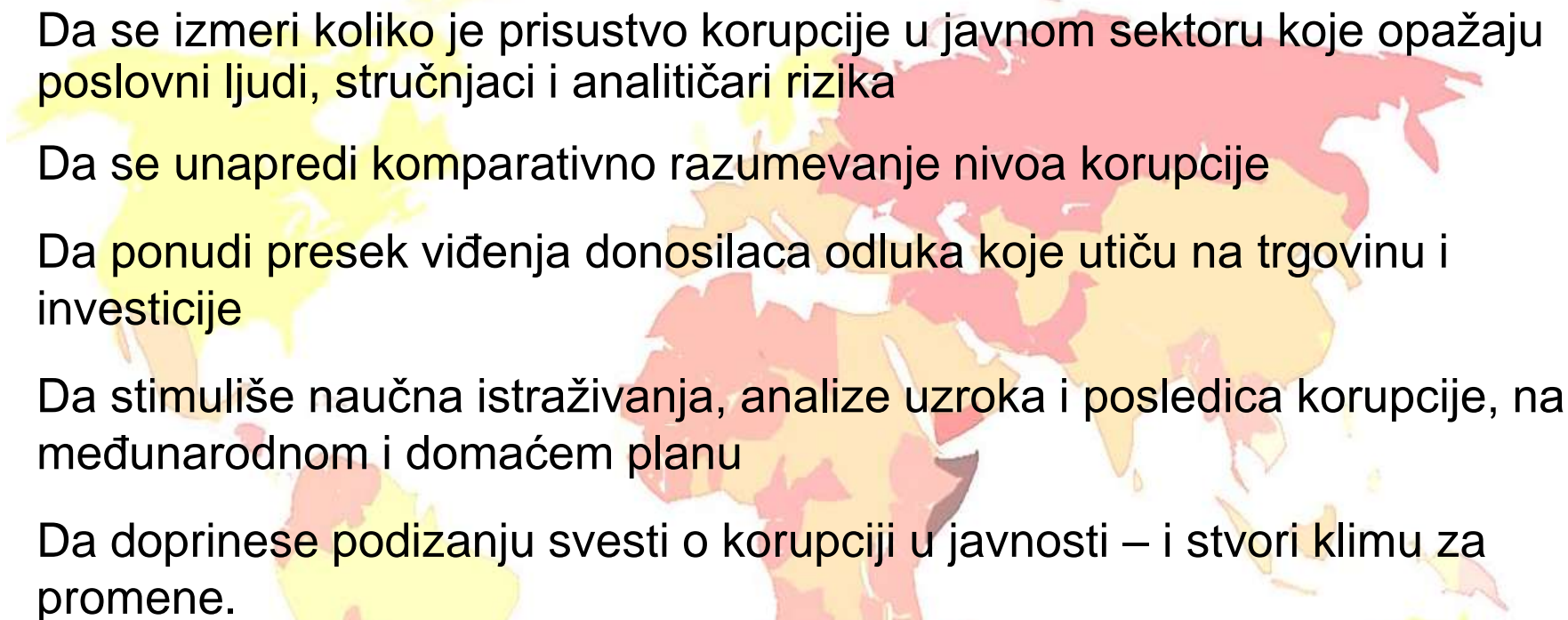
CPI se oslanja na 13 izvora podataka koji obuhvataju procenu stručnjaka i poslovnih ljudi o nizu koruptivnih ponašanja u javnom sektoru uključujući:

- Podmićivanje
- Zloupotrebu javnih sredstava
- Korišćenje javne funkcije za privatnu korist
- Nepotizam u državnoj službi
- Zarobljavanje države

Neki od izvora takođe razmatraju dostupne mehanizme za sprečavanje korupcije u zemljama/teritorijama, kao što su:

- sposobnost vlade da sprovede mehanizme integriteta
- efikasno krivično gonjenje korumpiranih službenika
- birokratija i preveliko birokratsko opterećenje
- postojanje adekvatnih zakona o objavljivanju finansijskih podataka, sukobu interesa, prevenciji korupcije i pristupu informacijama
- pravna zaštita uzbunjivača i novinara

Ciljevi CPI

- Da se izmeri koliko je prisustvo korupcije u javnom sektoru koje opažaju poslovni ljudi, stručnjaci i analitičari rizika
 - Da se unapredi komparativno razumevanje nivoa korupcije
 - Da ponudi presek viđenja donosilaca odluka koje utiču na trgovinu i investicije
 - Da stimuliše naučna istraživanja, analize uzroka i posledica korupcije, na međunarodnom i domaćem planu
 - Da doprinese podizanju svesti o korupciji u javnosti – i stvori klimu za promene.
-

Prednosti i nedostaci CPI

Prednosti:

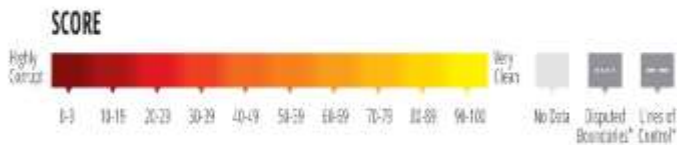
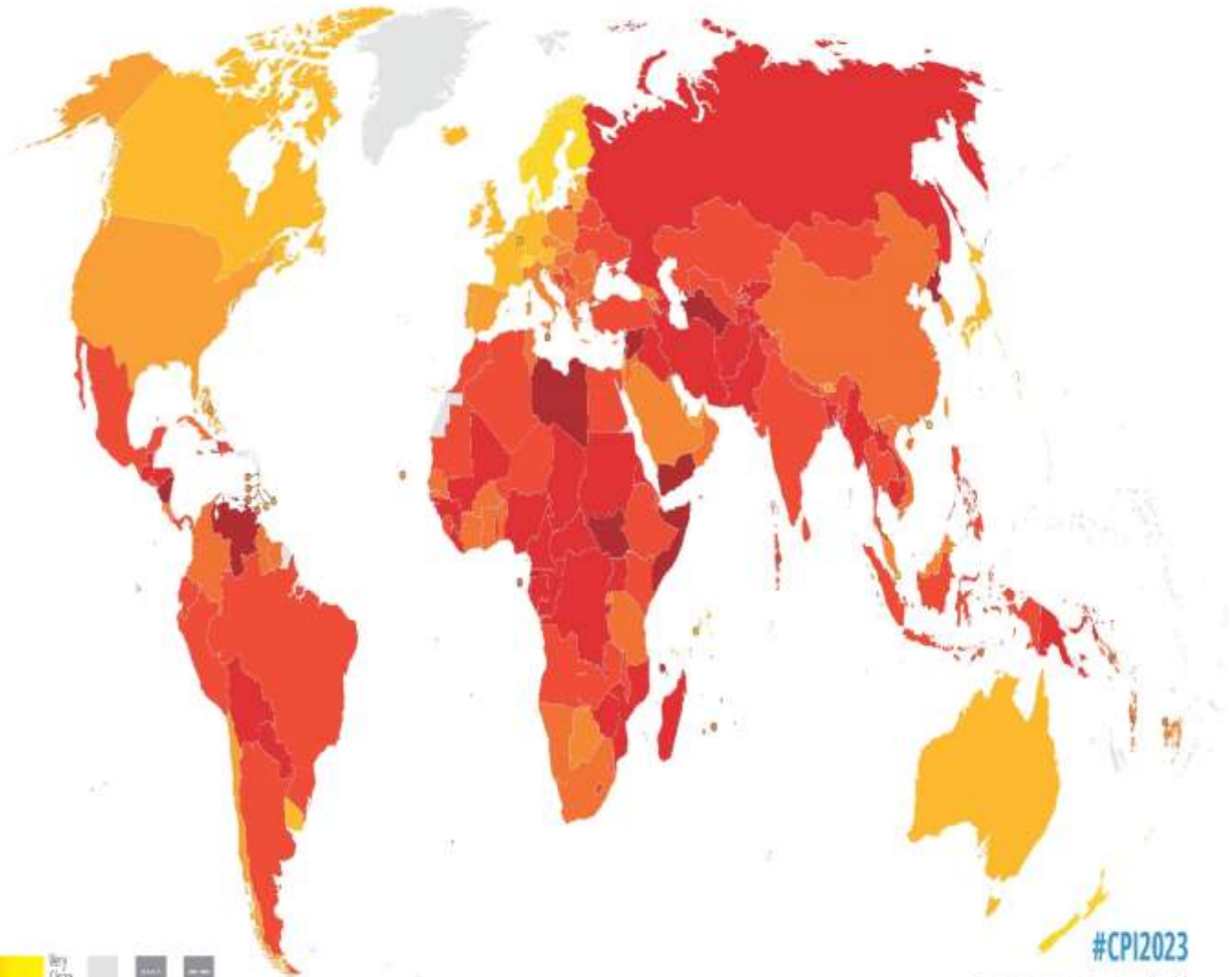
- CPI daje povod da se unapredi rasprava o korupciji u javnosti
- CPI je dobar podsticaj za sprovođenje daljih analiza
- CPI omogućava globalnu uporedivost - obuhvata gotovo sve države sveta
- I drugi mehanizmi za procenu nivoa korupcije daju slične nalaze kao i CPI

Nedostaci:

- Indeks neće odraziti postignute rezultate u borbi protiv korupcije, sve dok promena prakse ne postane jasno vidljiva i uverljiva ispitanicima; indeks se menja relativno sporo, jer obuhvata istraživanja iz poslednje dve godine
- Zemlje u razvoju mogu biti prikazane u lošijem svetlu usled pristrasnosti i predubeđenja inostranih posmatrača. Zbog toga je korisno sagledati i nalaze drugih vrsta istraživanja.

CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2023

The perceived levels of public sector corruption in 180 countries/territories around the world.

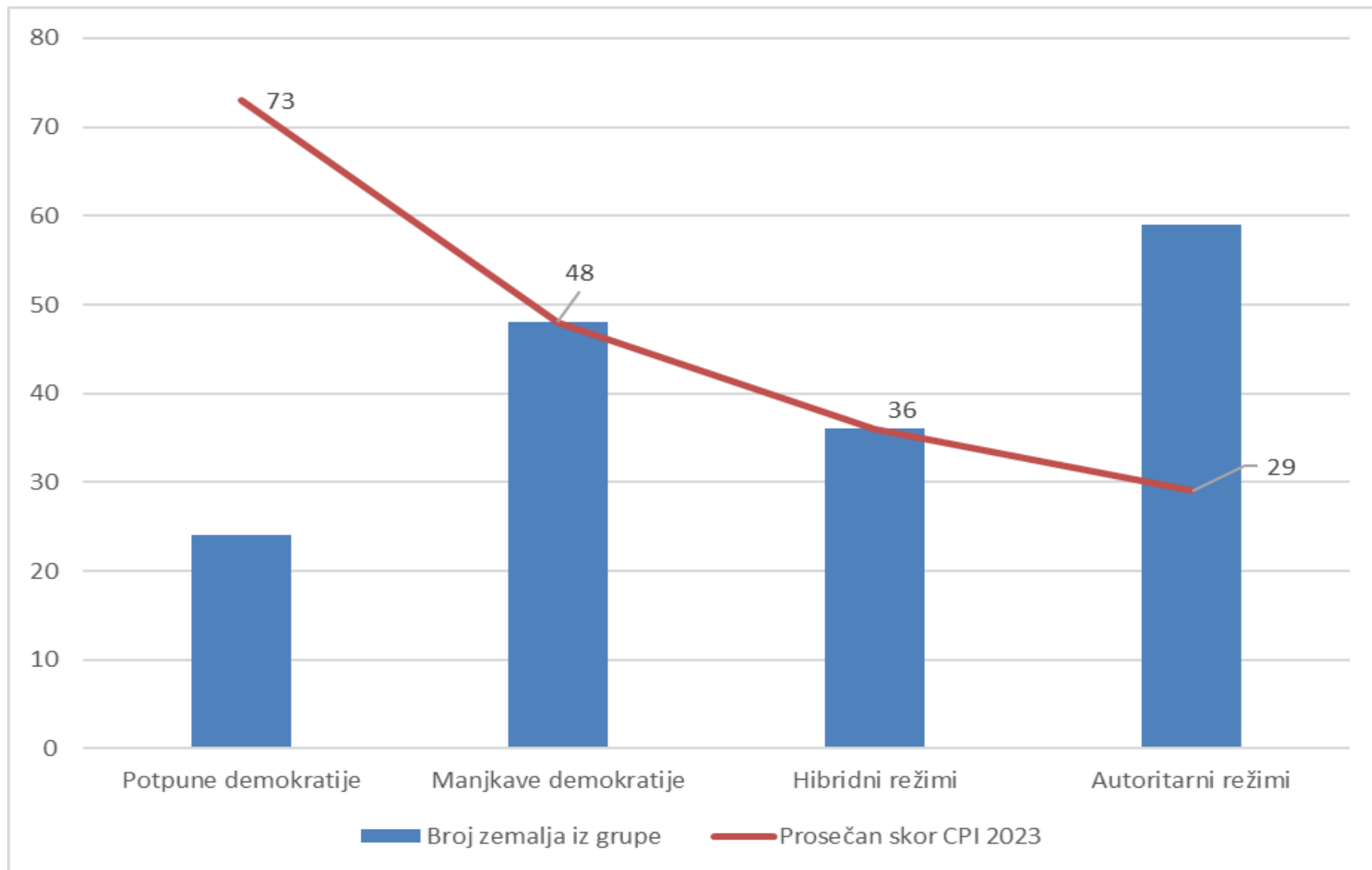
*The designations employed and the presentation of material on this map follow the UN practice to the best of our knowledge and as of January 2024. They do not necessarily express the opinion of Transparency International concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries.

#CPI2023

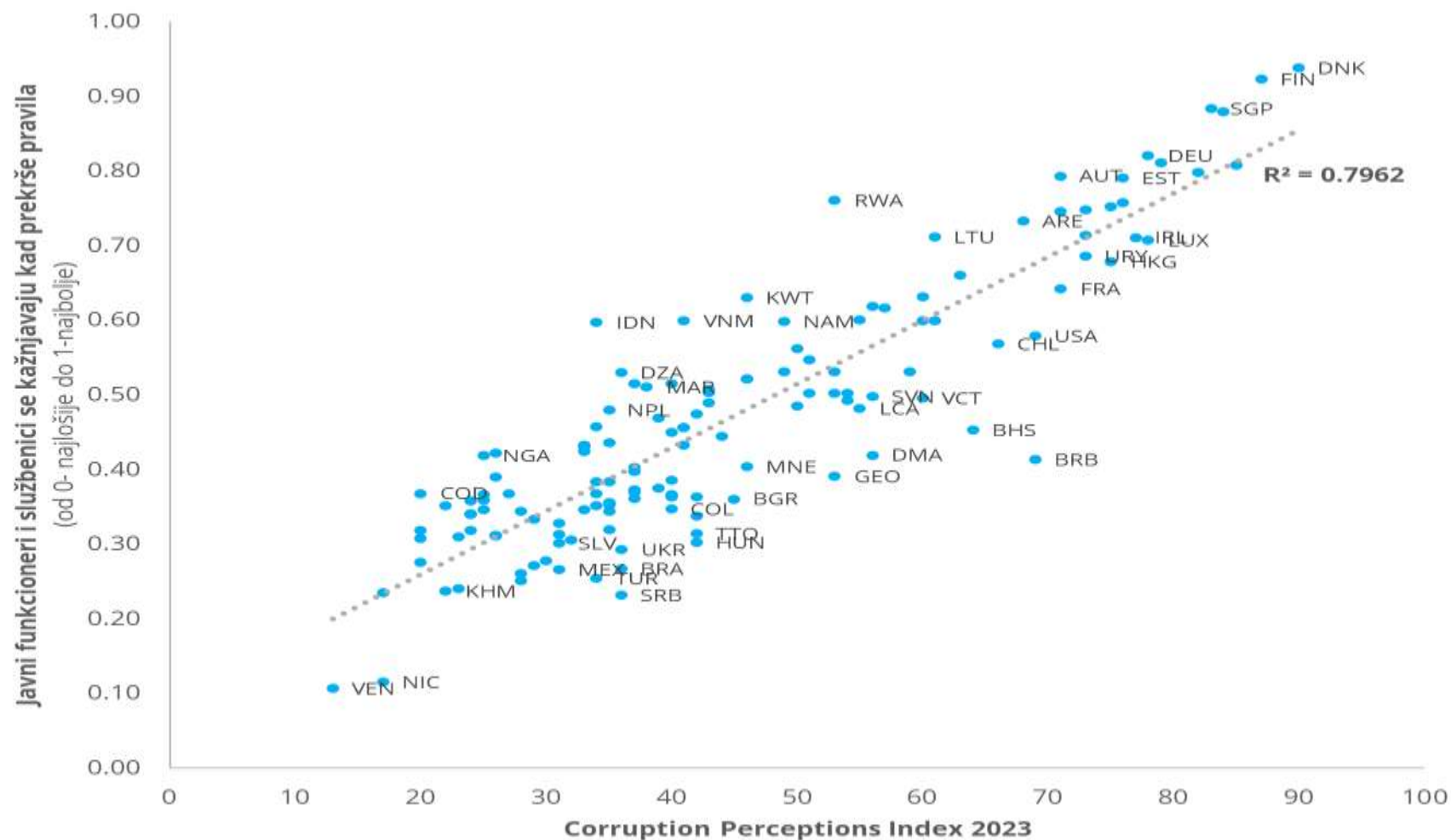
www.transparency.org/cpi

This work from Transparency International (2024) is licensed under CC BY-ND 4.0

Kvalitet demokratije i percepcija korupcije

Percepcija korupcije i nekažnjivosti funkcionera – jasne korelacije

Izvori: World Justice Project: "Rule of Law Index" i Transparency International: "Corruption Perceptions Index 2023"

Metodološke napomene za Srbiju - **CPI 2023**

- **Srbija je obuhvaćena u 8 istraživanja** koja su uzeta u obzir pri sačinjavanju ovogodišnjeg indeksa. Istih osam izvora za Srbiju se koristi već šest godina, (kada je dodat jedan novi). Sedam istih izvora se koristi već 11 godina za redom. To pruža visoku pouzdanost pri poređenju podataka u dužem vremenskom rasponu
- Posmatrana je teritorija Srbije bez Kosova i Metohije (za koje se indeks izrađuje posebno).
- Od izvornih istraživanja koja su uzeta u obzir prilikom sačinjavanja CPI za Srbiju, podaci su prikupljeni tokom 2023 (tri istraživanja), tokom 2022 (tri istraživanja), tokom obe godine (jedno istraživanje), dok jedno obuhvata i raniji period.
- U **sedam** izvornih istraživanja za CPI 2023 **ocena je ista** kao i u CPI 2022, dok je u jednom istraživanju **skor za Srbiju lošiji** u odnosu na CPI 2022. Ipak, to nije bilo dovoljno da se promeni ukupan skor za Srbiju (36).

Izvor podataka u inicijalnim istraživanjima koja obuhvataju Srbiju

Izvori	Uzorak istraživanja
FH (Freedom House, Nations in Transit) 2023	Opažanja nerezidenata; ispitanici uglavnom potiču iz razvijenih zemalja
BF (Bertelsmann Foundation) Transformation Index 2024 EIU (Economist Intelligence Unit) 2023 GI (Global Insight Country Risk Ratings) 2022 PRS ICRG (Political Risk Services International Country Risk Guide) 2023	Stručnjaci angažovani od strane banke/ institucije
WEF (World Economic Forum, Executive Opinion Survey) 2023	Opažanja rezidenata; ispitanici su uglavnom lokalni stručnjaci, lokalni poslovni ljudi i multinacionalne firme
WJP (World Justice Project Rule of Law Index) 2023 Varieties of Democracy Project 2023	Lokalni stručnjaci

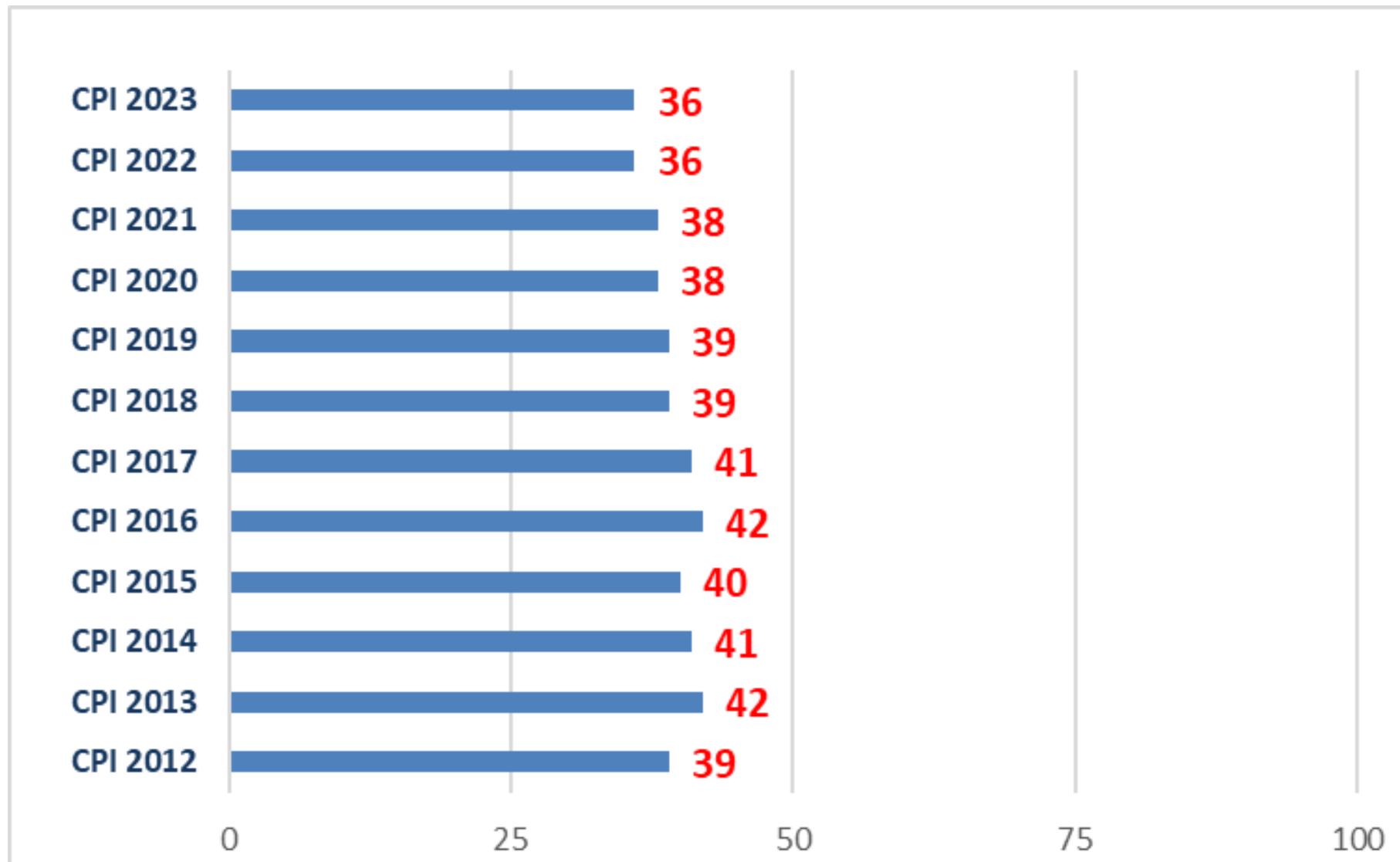
Rezultat Srbije u CPI 2023

Rang	Zemlja	Ocena 2023	Broj istraživanja
104	Srbija	36	8

- 104. mesto delimo sa još tri zemlje (Alžir, Brazil, Ukrajina).
- Prošle godine smo sa istim skorom (36) delili 101. mesto sa još osam zemalja. U ovogodišnjem rangiranju su nas pretekli Albanija, Gambija, Kazahstan i Zambija.

Promene u rezultatu **Srbije** na listi **CPI**

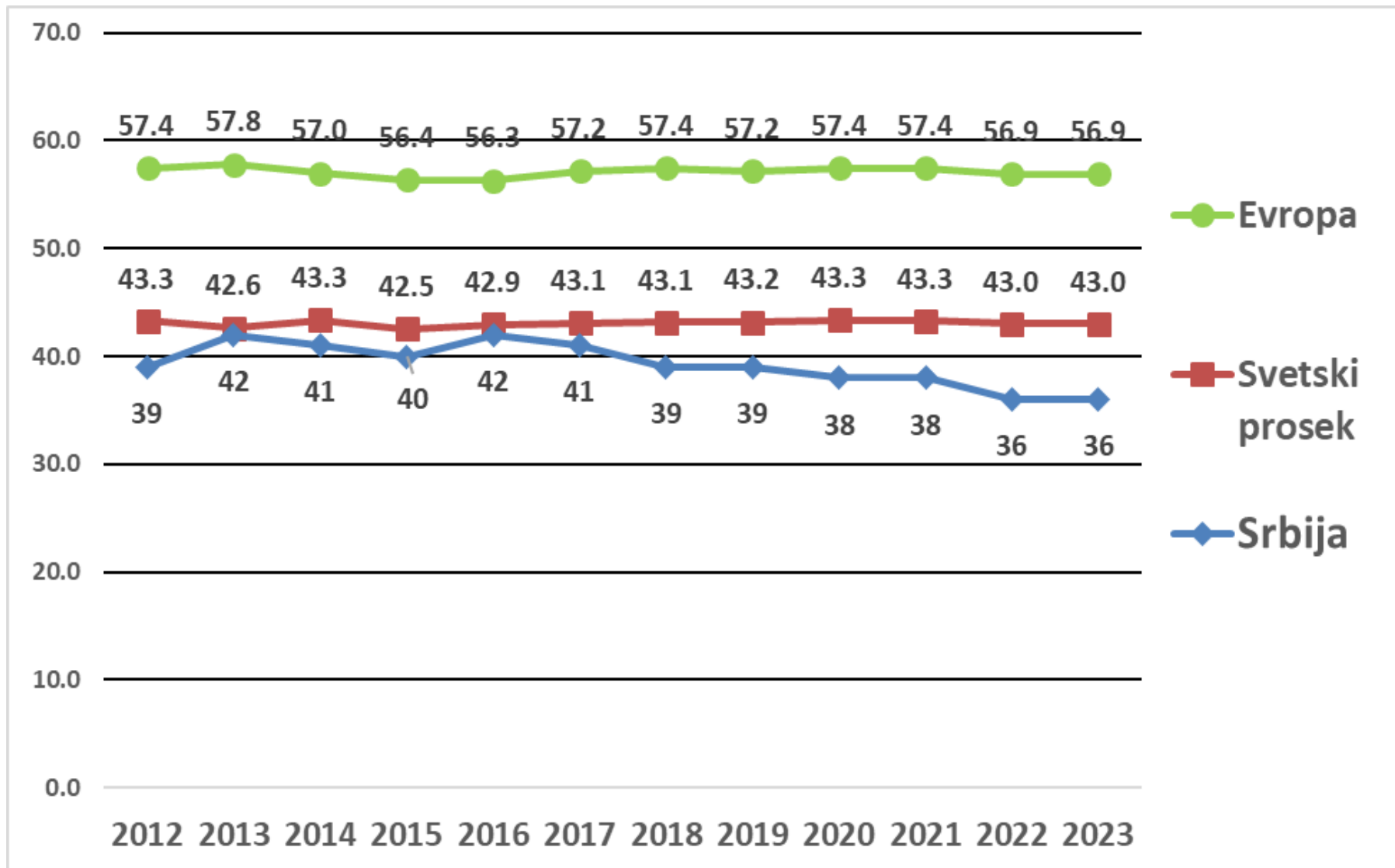

Ocene za Srbiju po izvorima 2012-2023

- Bertelsmann Foundation Transformation Index
- Global Insights Country Risk Ratings
- World Economic Forum EOS
- Economist Intelligence Unit Country Ratings
- PRS International Country Risk Guide
- World Justice Project Rule of Law Index
- Freedom House Nations in Transit
- Varieties of Democracy Project

Promene CPI za Srbiju, Evropu i svet

CPI 2023 - Najbolje i najlošije rangirani

Zemlje percipirane kao najmanje korumpirane

Rang	Zemlja	Skor (0-100)	Br. istraživanja
1	Danska	90	8
2	Finska	87	8
3	Novi Zeland	85	8

Zemlje percipirane kao najkorumpiranije

Rang	Zemlja	Skor (0-100)	Br. istraživanja
180	Somalija	11	6
177	Južni Sudan	13	5
	Sirija		5
	Venecuela		8

CPI 2023 – Srbija i okruženje

Rang	Država / teritorija	Ocena 2022	Ocena 2023
42	Slovenija	56	56 =
57	Hrvatska	50	50 =
63	Rumunija	46	46 =
63	Crna Gora	45	46 ↑
67	Bugarska	43	45 ↑
76	Mađarska	42	42 =
76	S. Makedonija	40	42 ↑
83	Kosovo*	41	41 =
98	Albanija	36	37 ↑
104	Srbija	36	36 =
108	BiH	34	35 ↑

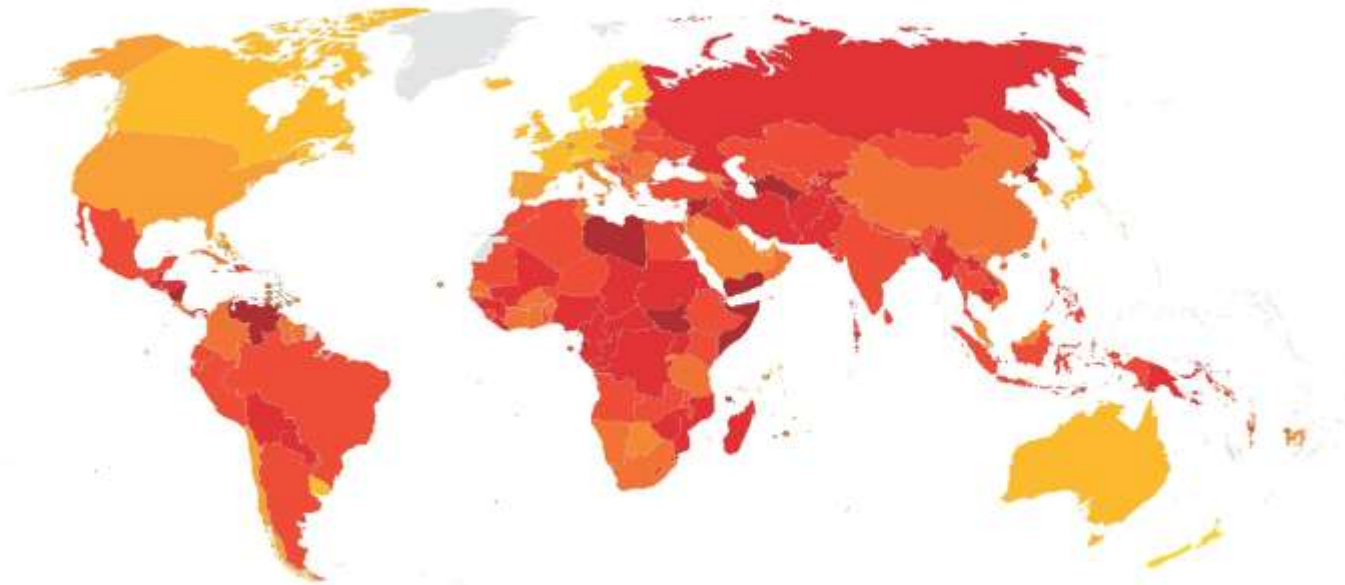
Legenda: **zeleno članice EU**

CPI 2023 i poređenja sa ranijim godinama

- **Percepcija se sporo menja** – samo u retkim slučajevima su promene u nekoj zemlji promene značajne i na godišnjem nivou. Globalni prosek je ostao 43, kao i prethodne dve godine. Prosečna ocena u Evropi je takođe ostala ista (57).
- U odnosu na prethodnu godinu, u svetu je **najviše napredovao Egipat (5)**. S druge strane, najviše se pogoršala percepcija korupcije u Avganistanu i Tadžikistanu (-4).
- U našem okruženju, najviše su napredovale Bugarska i Severna Makedonija (2). U Evropi, percepcija korupcije se najviše pogoršala u Grčkoj (-3).

CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2023

The perceived levels of public sector corruption in 180 countries/territories around the world.

SCORE COUNTRY/TERRITORY

90	Denmark
87	Finland
85	New Zealand
84	Norway
83	Singapore
82	Sweden
82	Switzerland
79	Netherlands
78	Germany
76	Luxembourg
73	Ireland
70	Canada
70	Estonia
70	Australia
69	Hong Kong
69	Belgium
69	Japan
69	Uruguay
67	Iceland
64	Austria
64	France
64	Seychelles
61	United Kingdom
59	Barbados
59	United States
58	Bhutan

58	United Arab Emirates
57	Taiwan
56	Chile
54	Bahamas
54	Cabo Verde
53	Korea, South
52	Israel
51	Lithuania
51	Portugal
50	Latvia
50	Saint Vincent and the Grenadines
50	Spain
50	Botswana
50	Qatar
50	Czechia
50	Dominica
50	Italy
50	Slovenia
50	Costa Rica
50	Saint Lucia
50	Poland
50	Slovakia
50	Cyprus
50	Georgia
50	Grenada
50	Rwanda

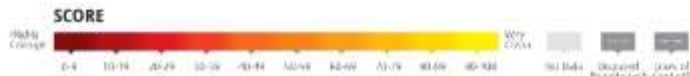
50	Fiji
50	Saudi Arabia
51	Malta
51	Mauritius
50	Croatia
50	Malaysia
49	Greece
49	Namibia
48	Vanuatu
47	Armenia
46	Jordan
46	Kuwait
46	Montenegro
46	Romania
45	Bulgaria
46	Sao Tome and Principe
44	Jamaica
43	Benin
43	Ghana
43	Oman
43	Senegal
43	Solomon Islands
43	Timor-Leste
42	Bahrain
42	China
42	Cuba
42	Hungary

42	Moldova
42	North Macedonia
42	Trinidad and Tobago
41	Burkina Faso
41	Kosovo
41	South Africa
41	Vietnam
40	Colombia
40	Côte d'Ivoire
40	Guyana
40	Suriname
40	Tanzania
40	Tunisia
39	India
39	Kazakhstan
39	Lesotho
39	Maldives
38	Morocco
37	Argentina
37	Albania
37	Belarus
37	Ethiopia
37	Gambia
37	Zambia
36	Algeria
36	Brazil
36	Serbia

36	Ukraine
35	Bosnia and Herzegovina
35	Dominican Republic
35	Egypt
35	Nepal
35	Panama
35	Sierra Leone
35	Thailand
34	Ecuador
34	Indonesia
34	Malawi
34	Philippines
34	Sri Lanka
34	Turkey
33	Angola
33	Mongolia
33	Peru
33	Uzbekistan
32	Niger
31	El Salvador
31	Kenya
31	Mexico
31	Togo
30	Djibouti
30	Eswatini
30	Mauritania

29	Bolivia
29	Pakistan
29	Papua New Guinea
28	Gabon
28	Laos
28	Mali
28	Paraguay
27	Cameroon
26	Guinea
26	Kyrgyzstan
26	Russia
26	Uganda
25	Liberia
25	Madagascar
25	Mozambique
25	Nigeria
24	Bangladesh
24	Central African Republic
24	Iran
24	Lebanon
24	Zimbabwe
23	Azerbaijan
23	Guatemala
23	Honduras
23	Iraq
22	Cambodia

22	Congo
22	Guinea-Bissau
21	Eritrea
20	Afghanistan
20	Burundi
20	Chad
20	Comoros
20	Democratic Republic of the Congo
20	Myanmar
20	Sudan
20	Tajikistan
18	Libya
18	Turkmenistan
17	Equatorial Guinea
17	Haiti
17	Korea, North
17	Nicaragua
16	Yemen
13	South Sudan
13	Syria
13	Venezuela
11	Somalia

© 2023 Transparency International. All rights reserved. This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License. For more information, see www.transparency.org/cpi. This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License. For more information, see www.transparency.org/cpi.

Rezultati **CPI 2023** i Srbija

- **Dugogodišnja stagnacija** u percepciji korupcije, sa **trendom pogoršanja**, predstavlja još jedan pokazatelj da Srbija nema problem samo sa opažanjem korupcije, već da **nema ni suštinskog napretka u njenom suzbijanju**.
- **Sličnost trendova u istraživanjima** na osnovu kojih se izračunava CPI drastično smanjuje mogućnost da je reč samo o subjektivnim utiscima ili reakciji na pojedinačne sporne situacije.
- Srbija se **smatra zemljom u kojoj je nivo korupcije visok**, nalazi se **u donjoj polovini svetske liste**. Ocena Srbije je samo dva puta tokom poslednje decenije dosegla globalni prosek, a sada je **sedam poena ispod njega**. Ocena je **daleko ispod proseka našeg kontinenta**, a već nekoliko godina i ispod balkanskog proseka.
- **Utisak o visokoj raširenosti korupcije imaju i građani Srbije**, iako su kod tih istraživanja fluktuacije u percepciji korupcije znatno veće. Takođe, o nefunkcionisanju sistema **govore istraživanja o primeni pojedinih antikorupcijskih propisa** i nalazi međunarodnih organizacija.

Glavni problemi za borbu protiv korupcije

- Borba protiv korupcije **nije prioritet**
- **Reforma pravosuđa** nije donela vidljiv napredak u pogledu samostalnosti delovanja javnih tužilaca u otkrivanju i gonjenju korupcije
- Nema sistematskog praćenja postupanja **po prijavama uzbunjivača** / i slučajevi izneti u javnost ostaju neispitani
- Vlada Srbije **otvoreno krši** postojeća antikorupcijska pravila
- **Javni resursi** nisu zaštićeni
- **Ključne odluke se donose van (nadležnih) institucija** i bez objašnjenja razloga i uticaja

Najaktuelnija pitanja u vezi sa borbom protiv korupcije

- **Nedovoljan značaj koji se daje borbi protiv korupcije:**
 - Nacionalna strategija **ne postoji već duže od pet godina**, a predlog iz 2023. ne nudi adekvatna rešenja;
 - Borba protiv korupcije nije zauzimala značajno mesto u predizbornim programima stranaka koje su dobile većinu na izborima iz decembra 2023, pa nema velikih očekivanja ni u pogledu programa buduće Vlade;
 - U izveštajima za Akcioni plan za Poglavlje 23 se konstatuje šta nije urađeno, bez razmatranja odgovornosti;
 - Ignorisanje preporuka GRECO i ODIHR.
- **Reforma pravosuđa**
 - Ustavne garancije samostalnosti javnih tužilaca nisu donele nikakve promene u praksi;
 - Za sada nisu vidljive ni promene koje bi bile posledica novog sastava pravosudnih saveta;
- Nema praćenja šta se dešava **po prijavama uzbunjivača**, čak i slučajevi koji su izneti u javnost od strane uzbunjivača, novinara ili pojedinih javnih institucija ostaju neispitani;
- **Otvoreno nipodaštavanje** pravila za borbu protiv korupcije:
 - Nastavak nezakonitog upravljanja javnim preduzećima. Smanjenje transparentnosti rada državnih preduzeća transformisanih u društva kapitala;
 - Retroaktivna i na drugi način nezakonita postavljenja vršilaca dužnosti u javnoj upravi;

Najaktuelnija pitanja u vezi sa borbom protiv korupcije

- **Nezaštićeni javni resursi:**
 - Određivanje prioriteta koji se finansiraju zaduživanjem bez usvojenog plana, mogućnosti građana da na njih utiču i bez uvažavanja mišljenja relevantnih državnih organa (Fiskalni savet);
 - Veliki javni rashodi koji se mogu povezati sa izborima;
 - Neispitani slučajevi gde je ukazano na štetne i nezakonite odluke (npr. izveštaji Saveta za borbu protiv korupcije);
 - Dodela najvrednijih poslova direktnom pogodbom ili na osnovu posebnih zakona;
 - Odricanje od potencijalnih javnih prihoda bez adekvatnog obrazloženja i informacija o korisnicima.
- **Donošenje odluka – van (nadležnih) institucija, bez objašnjenja stvarnih razloga i uticaja**
 - Planovi izgradnje infrastrukturnih objekata;
 - Odluke u vezi sa iskopavanjem litijuma;
 - Nepostupanje po zahtevima za pristup informacijama i rešenjima Poverenika, potpuno neefikasna pravna zaštita kada se informacije traže od Vlade Srbije;
 - Nepotpuna obrazloženja akata;
 - Odsustvo informacija o mogućem lobiranju.

Neiskorišćene prilike za borbu protiv korupcije

- **EU integracije i međunarodne preporuke:**
 - Okolnost da se napredak u oblasti borbe protiv korupcije prati sve vreme pregovora, nije iskorišćena – ključni problemi se ponavljaju u godišnjim izveštajima EK;
 - u primeni Akcionog plana za Poglavlje 23 nema suštinskog napretka čak i kad su mere formalno sprovedene;
 - Preporuke drugih međunarodnih organizacija (ODIHR, GRECO) nisu u potpunosti primenjene;
- **Koncentrisana politička moć** – od 2014. situacija u kojoj je vlast stabilna toliko da može da sprovodi reforme, nije iskorišćena za uspostavljanje celovitog sistema institucionalne borbe protiv korupcije, već za njegovo slabljenje;
- **Podrška građana** – građani pokazuju načelnu netrpeljivost prema korupciji, a u manjoj meri i spremnost da politički nagrade ono što im je predstavljeno kao borba protiv korupcije; druga pitanja ipak dobijaju prioritet u narativu najuticajnijih medija (npr. bezbednost, stabilnost, investicije), dok nerešavanje otkrivenih slučajeva sumnji na korupciju podstiče apatiju kod kritički nastrojenih građana.

Prioriteti u borbi protiv korupcije u Srbiji za 2024

Politička korupcija

- Uspostavljanje bezbednih kanala za prijavljivanje nepravilnosti u vezi sa zloupotrebom javnih resursa, korišćenjem javne funkcije i izbornim postupkom i njihova promocija od strane državnih organa;
- Hitno ispitivanje svih obelodanjenih kršenja pravila pre i tokom izborne kampanje iz decembra 2023;
- Zakonsko ograničavanje mogućnosti za vođenje “funkcionerske kampanje”, to jest, prividno redovnih aktivnosti javnih funkcionera koje se preduzimaju radi političke promocije i uspostavljanje funkcionalnog nezavisnog nadzora, kao i javnih rashoda u periodu pre i neposredno nakon izbora;
- Ograničavanje troškova izborne kampanje, preciziranje dužnosti Agencije za sprečavanje korupcije u kontroli izveštaja o troškovima kampanje, obezbeđivanje veće javnosti podataka dok izborna kampanja traje;
- Obezbeđivanje veće javnosti uticaja na donošenje propisa i pojedinačnih odluka, bilo da je reč o registrovanom lobiranju, neregistrovanom lobiranju ili neformalnim vidovima komunikacije, koji nisu uređeni Zakonom o lobiranju;
- Poštovanje ustavnih i zakonskih pravila i načela podele vlasti u donošenju odluka.

Antikorupcijski planovi - prioriteti

- Utvrđivanje razloga za neostvarivanje ciljeva iz Nacionalne strategije za borbu protiv korupcije 2013-2018;
- Bitno unapređenje predloga nove Strategije i Akcionog plana u pogledu obuhvata, planiranja mera tako da se mogu ostvariti postavljeni ciljevi i merila za ocenu ispunjenosti tih ciljeva;
- Uključivanje mera za sprečavanje korupcije u program nove Vlade, uz nedvosmisleno obavezivanje napuštanja nezakonitih praksi (naročito, u vezi sa postavljanjem vršilaca dužnosti) i postupanja u vezi sa izveštajima Vladinog Saveta za borbu protiv korupcije.

Gonjenje i kažnjavanje korupcije

- Ispitivanje svih slučajeva sumnji na korupciju u vezi sa kojima su obelodanjeni dokumenti ili iznete direktne optužbe, bez čekanja javnog tužioca da iko podnese krivičnu prijavu, i objavljivanje informacija o ishodu ispitivanja, uključujući i obrazloženje u slučaju da je utvrđeno da nema krivične odgovornosti;
- Obezbeđivanje svih uslova za gonjenje korupcije primenom posebnih istražnih tehnika, za sprovođenje finansijskih istraga uporedo sa krivičnim i za proaktivnost u ispitivanju korupcije, što uključuje i izmene Krivičnog zakonika, Zakonika o krivičnom postupku i Zakona o organizaciji i nadležnosti državnih organa u suzbijanju organizovanog kriminala, terorizma i korupcije radi efikasnijeg gonjenja pojedinih oblika korupcije;
- Unapređenje i sveobuhvatan nadzor nad primenom Zakona o zaštiti uzbunjivača;
- Objavljivanje informacija o dosadašnjoj primeni Zakona o ispitivanju porekla imovine i posebnom porezu i sagledavanje njegovih antikorupcijskih efekata (ako ih ima), i otvaranje rasprave o kriminalizaciji „nezakonitog bogaćenja“ u smislu člana 20. UNCAC kao potencijalno boljeg rešenja.

Prevenција korupcije – javnost rada

- Vlada Srbije treba da obezbedi izvršenje rešenja Poverenika i da sama počne redovno da postupa po primljenim zahtevima;
- Treba uvesti mogućnost žalbe Povereniku i u slučajevima kada informacije uskraćuju Vlada, Narodna skupština, Predsednik, Vrhovni sud, Vrhovno javno tužilaštvo, Ustavni sud i Narodna banka;
- Pravo na pristup informacijama ne sme biti umanjeno odredbama drugih zakona, a ostvarivanje tog prava treba proširiti i na informacije u posedu trenutno nepokrivenih subjekata (npr. zajednička preduzeća u okviru javno-privatnog partnerstva); Organi vlasti treba da objavljuju sve informacije u otvorenom formatu, a državni kontrolni organi treba da ukrštaju podatke iz ovih baza kod određivanje svojih planova rada i sprovođenja nadzora;
- Treba uvesti obavezu izrade i objavljivanja obrazloženja za odluke, tamo gde ona trenutno ne postoji (npr. pojedini zaključci Vlade);
- Narodna skupština treba da primeni odredbe Etičkog kodeksa u slučajevima kada narodni poslanici ne pruže obrazloženje javnosti za svoje postupanje.

Javne finansije

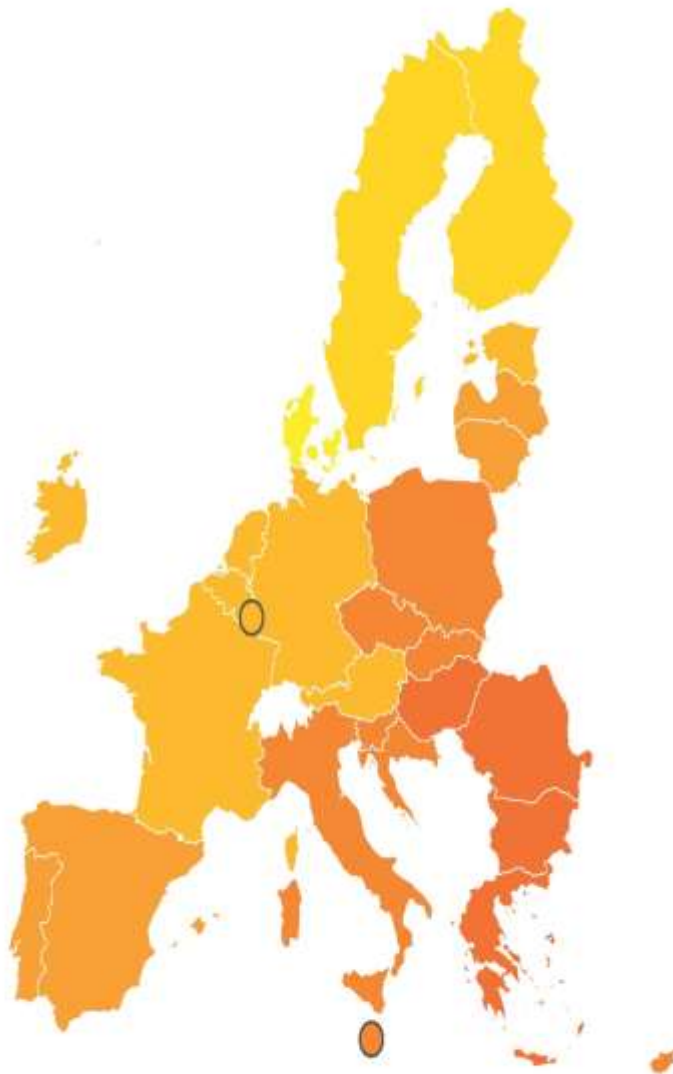
- Obezbeđivanje potpunih informacija u vezi sa transformacijom javnih preduzeća i uticajem neprofesionalnog upravljanja na javne finansije;
- Sprovođenje nadzora nad planiranjem, sprovođenjem i izvršenjem javnih nabavki u daleko većem broju slučajeva;
- Obezbeđivanje pune transparentnosti kod javno - privatnih partnerstava;
- Prestanak prakse zaključivanja međudržavnih sporazuma na osnovu kojih se može isključiti transparentnost i nadmetanje u vezi sa zaključivanjem ugovora o javnim nabavkama, javno-privatnim partnerstvom i prodajom javne imovine;
- Prestanak sa praksom sprovođenja nabavki na osnovu posebnih zakona koji se donose za infrastrukturne projekte i ukidanje nedavno donetog posebnog zakona za EXPO 2027;
- Povećanje javnosti podataka o izdvajanjima iz budžetske rezerve;
- Davanje potpunih obrazloženja za odabir infrastukturinih prioriteta, o isplativosti zaduživanja, o realizaciji postojećih projekata, kao i o merama finansijske podrške;
- Omogućavanje građanima da utiču na budžetske prioritete na nacionalnom nivou;
- Objavljivanje podataka o izvršenju budžeta tokom godine na način koji omogućava praćenje po budžetskim korisnicima i programima.

CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2023

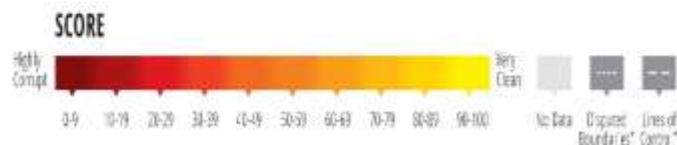
EUROPEAN UNION

64/100

AVERAGE SCORE

SCORE	COUNTRY/TERRITORY
90	Denmark
87	Finland
82	Sweden
79	Netherlands
78	Germany
78	Luxembourg
77	Ireland
76	Estonia
73	Belgium
71	Austria
71	France
61	Lithuania
61	Portugal
60	Latvia
60	Spain
57	Czechia
56	Italy
56	Slovenia
54	Poland
54	Slovakia
53	Cyprus
51	Malta
50	Croatia
49	Greece
46	Romania
45	Bulgaria
42	Hungary

*The designations employed and the presentation of material on this map follow the UN convention, the best of our knowledge and as of January 2024. They do not imply the expression of any opinion on the part of Transparency International concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries.

#CPI2023

www.transparency.org/cpi

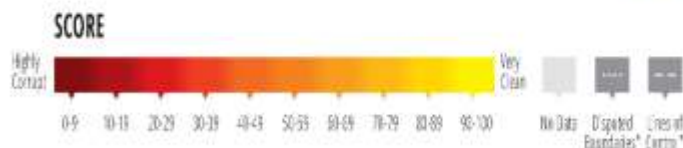
This work from Transparency International (2024) is licensed under CC BY-ND 4.0

CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2023

WESTERN EUROPE & EUROPEAN UNION

65/100

AVERAGE SCORE

SCORE	COUNTRY/TERRITORY
90	Denmark
87	Finland
84	Norway
82	Sweden
82	Switzerland
79	Netherlands
78	Germany
78	Luxembourg
77	Ireland
76	Estonia
73	Belgium
72	Iceland
71	Austria
71	France
71	United Kingdom
61	Lithuania
61	Portugal
60	Latvia
60	Spain
57	Czechia
56	Italy
56	Slovenia
54	Poland
54	Slovakia
53	Cyprus
51	Malta
50	Croatia
49	Greece
46	Romania
45	Bulgaria
42	Hungary

#CPI2023

www.transparency.org/cpi

This work from Transparency International (2024) is licensed under CC BY-ND 4.0

*The designations employed and the presentation of material on this map follow the UN practice to the best of our knowledge and as of January 2024. They do not imply the expression of any opinion on the part of Transparency International concerning the legal status of any country, territory, city or any or of its authorities or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries.

CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2023

EASTERN EUROPE & CENTRAL ASIA

35/100

AVERAGE SCORE

SCORE COUNTRY/TERRITORY

53	Georgia
47	Armenia
46	Montenegro
42	Moldova
42	North Macedonia
41	Kosovo
39	Kazakhstan
37	Albania
37	Belarus
36	Serbia
36	Ukraine
35	Bosnia and Herzegovina
34	Turkey
33	Uzbekistan
26	Kyrgyzstan
26	Russia
23	Azerbaijan
20	Tajikistan
18	Turkmenistan

SCORE

*The designations employed and the presentation of material in this map follow the UN practice to the best of our knowledge and as of January 2024. They do not imply the expression of any opinion on the part of Transparency International concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries.

#CPI2023

www.transparency.org/cpi

This work from Transparency International (2024) is licensed under CC BY-ND 4.0